

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCCCCX. ad annum MLXXIII.

Parisiis, 1644

Privilegium Henrici Imperatoris, quo patrimonia Romanae ecclesiae ab antecessoribus piis ecclesiis quondam collata, Benedicto pontifici gratitudinis ergo & pietatis in principem apostolorum amore ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15625

PRIVILEGIUM

HENRICI IMPERATORIS,
quo patrimonia Romanæ ecclesiæ ab antecessoribus
piis ecclesiis quondam collata, Benedicto pontifici
gratitudinis ergo & pietatis in principem apostolo-
rum amore confirmavit.

ANNO
CHRISTI
1014.

Contulimus illud, *inquit Baronius*, cum quatuor diuersis manuscri-
ptis, atque ita ob nonnulla, in quibus variant, distinximus, vt
A. codicem Cencii Camerarii, B. volumen priuilegiorum Ro-
manæ ecclesiæ, C. autographum molis Hadriani, D. nostrum
manuscriptum denotet.

*Exemplum priuilegii Henrici imperatoris de regalibus
beato Petro concessis.*

^{d deest.}
^{d Amen.} **I**N nomine^d Domini Dei^d omnipotentis Patris & Filii
& Spiritus sancti. ^d Ego Henricus Dei gratia impera-
tor Augustus spondeo atque promitto per hoc pactum
^{d deest.}
^{d deest.} confirmationis nostræ, tibi beato Petro principi aposto-
lorum^d & clauigero regni calorum, & per te vicario
^d tuo^d donno Benedicto summo pontifici^d & vniuersa-
li papæ, sicut a prædecessoribus vestris vsque nunc in po-
testate vestra ac ditione tenuistis & disposuistis, ciui-
tatem Romanam cum ducatu suo, & suburbanis, atque
^{d seu}
^{d pertinen-}
^{d tibus,}
^{d Caram,}
^{d Martu-}
^{d riam, al.}
^{d Matura-}
^{d num,}
^{d Galicense,}
^{b Ameliam,}
^{d Tudertū,}
^{b maiore &}
^{minore,} viculis omnibus, & territoriis eius, montanis, ac mariti-
mis latoribus, ac portibus, seu cunctis ciuitatibus, castel-
lis, opidis, ^d ac viculis Tusciæ^d partibus, id est portum,
Centumcellas, ^d Ceram, Bledam, ^d Maturianum, Su-
trium, Nepem, castellum^d Gallicense, Orthem, Polimar-
tium, ^b Ameriam^d Tudam, Perusiam cum tribus insulis
suis, id est, ^b maiorem & minorem, Puluensem & lacu, Nar-
niam & Vtriculum, cum omnibus finibus & territoriis ad
supradictas ciuitates pertinentibus, nec non & exarcha-
tum Rauennatem sub integritate, cum^d vrbibus, ciuitati-
^{d omnibus}
^{d vrbibus,}
^{d pertinen-}
^{d tibus, nec}
^{d non & o-}
^{d pidis.}
^{a b c donnus}
^{vbique.} bus^d, opidis & castellis, quæ piæ recordationis^{a b c} domi-
nus Pippinus, & dominus Carolus, & dominus Ludoui-
cus, & Otto, & itidem Otto filius eius, prædecessores vide-
licet nostri, beato Petro apostolo & prædecessoribus ve-
^{d paginam}
^{d gratiam} stris iam dudum per donationis^d paginam contulerunt,

hoc est ciuitatem Rauennam, & Æmiliam, Bobium, Cefenam, Forum ^{c d}populi, Forum Liuii, Fauentiam, Imolam, Bononiam, Ferrariam, ^dComiacum, ^dAdrianis atque Gabellum, cum omnibus finibus, territoriis atque infulis, terra marique ad supradictas ciuitates pertinentibus: simul & Pentapolim, videlicet Ariminum, ^dPensaurum, ^dPisaurum, Fanum, Senogalliam, Anconam, ^dAufimum, Humanam, ^dAuximum, ^dÆsim, Forum Sempronii, Montem Feltri, Vrbinum, & territorium ^dBaluenſe, ^cCallem, Luciolis, & Eugubium, cum omnibus finibus ac territoriis ad easdem ciuitates pertinentibus. Eodem modo territorium Sabinenſe, ſicut a prædictis imperatoribus antecſſoribus noſtris beato Petro apoſtolo per donationis ſcriptum conceſſum eſt ſub integritate, & eſt in partibus Tuſciæ Longobardorum, Caſtellum Felicitatis, Urbem veterem, Balneum regis, ^dFerenti caſtrum, ^dFerenti caſtrum, Viterbium, Orthem, Martam, ^cBledam, Tuſcanam, ^cPledam, Suanam, Populonium, ^dRofelles, cum ſuburbanis atque viculis, & omnibus territoriis, ac maritimis opidis, ſeu finibus omnibus. Itemque ^cAlmus cum inſula Corſica in ^cAlunis, Suriano, deinde in montem Bardoniſ, ^ddeinde in Berceto, ^dſeu alimentis, exinde in Parma, deinde in Regium, exinde in Mantua, atque in Monte ſilicis, atque prouincia Venetiarum, & Iſtria, nec non & cunctum Spoletanum ducatum, ſeu Beneuentanum, vna cum eccleſia ſanctæ Chriſtinæ poſita prope Papiam iuxta Padum quarto milliario. Item in partibus Campaniæ, ^dSora, Arces, Aquinum, ^dArpinum, ^dSitam, Theanum, Capuam, nec non & patrimonium ad poteſtatem ^d& ditionem veſtram pertinentia, ſicut eſt patrimonium Beneuentanum, & Neapolitanum, atque patrimonia Calabria ſuperioris & inferioris. De ciuitate autem Neapolitana cum caſtellis & territoriis, ac finibus & inſulis ibi pertinentibus, ſicuti ad ^deasdem aſpicere ^dvidentur: ^deccleſiam ^dvidentur & tenentur: nec non patrimonium ^dSiciliæ, ſi Deus noſtris illud tradiderit manibus. Simili modo ciuitatem Caietanam, & Fundum, cum omnibus earum pertinentiis. Super hoc confirmamus vobis ^dFuldeneſe monaſterium, & abbatis ^dFundenſe eius conſecrationem, atque omnia monaſteria, curtes & villas quaſin ^dUltramontanis partibus ſanctus Petrus habere dignoſcitur, ^dabſque Aterna, Vumiteringa, ſiue ^dUltramarinis ^darque Amentua, Vmixringa, Vvilmbach, quæ a ſancti Petri eccleſia per conuentionis

paginam episcopo nostro Bambergensi collatae sunt :
 pro quibus saepedictae ecclesiae sancti Petri transcribimus,
 concedimus, & confirmamus omnem illam terram^d quae
 inter Narniam,^d Teramnem vel Spoletum ex regni nostri
 parte habuimus. Sub tuitione praterea sancti Petri & ve-
 stra vestrorumque successorum prataxatum^{a b c} episco-
 pum Bambergensem offerimus, vnde sub^d pensionis no-
 strae equum vnum album phaleratum ex eiusdem loci
 episcopo^d vos annualiter suscepturos^d sancimus. Offeri-
 mus insuper, firmamus, & corroboramus tibi beato Petro
 ac vicario tuo donno Benedicto & successoribus eius,
 prout bonae memoriae papae Ioanni suisque successoribus
 a praedeessoribus nostris Ottonibus^{b c d} factum, ciuitates
 & opida cum piscariis suis, Reatem, Amiternum,^d Furco-
 nem, Nursiam, Baluam, & Marsiam, & alibi ciuitatem Te-
 ramnem cum pertinentiis suis.

Has omnes supradictas prouincias, vrbes & ciuitates,
 opida atque castella, viculos ac territoria, simulque pa-
 trimonia pro statu regni^d nostri, cunctoque Christiano-
 rum populo conseruando, iam dictae ecclesiae tuae, B. Pe-
 tre, vicarioque tuo Benedicto ac successoribus eius, vsque
 in finem saeculi eo modo confirmamus, vt in suo detineant
 iure,^d principatu atque ditione. Simili modo per hoc no-
 strae delegationis pactum confirmamus donationes quas
 pia recordationis Pippinus rex, & postea donnus Carolus
 excellentissimus imperator, ac deinceps Ottones piissimi
 beato Petro Christi apostolo spontanea voluntate contu-
 lerunt; nec non & censum,^{b c d} vel pensionem, seu ceteras
 donationes, quae annuatim in^{a b c} palatio regis^d Longo-
 bardorum inferri solebant, siue de Tuscia, siue de ducatu
 Spoletano, sicut in suprascriptis donationibus continetur,
 & inter sanctae memoriae Hadrianum papam & donnum
 Carolum imperatorem conuenit, quando idem pontifex
 eidem de supradictis ducatibus, id est Tuscano & Spole-
 tano, suae auctoritatis praecipuum confirmauit, eo scilicet
 modo, vt annis singulis praedictus census ad partem eccle-
 siae sancti Petri persoluatur, salua super eosdem ducatus
 nostra in omnibus dominatione, & illorum ad nostram
 partem subiectione.

Ceterum, sicut diximus, omnia suprascripta nomina ita

^d quam
^d Interam-
 nem &

^{a b c} episco-
 pium
^d nostrae
 pensionis
 debito
^d annuali-
 ter nos
^d sancimus.

^{b c d} factum
 est,
^d Furcouii,

^d deest.

^d deest.

^{b c d} & ^b da-
 tiones,
^{a b c} pala-
 tium
^d deest.

^d deest.

^d pro tem-
 pore de su-
 prascriptis

ad vestram partem per hoc nostræ confirmationis pactum
^d corroborauimus, vt in vestro permaneant iure, princi-^d corrobora-
 patu, atque ditione, & neque a nobis, neque a successori-^{ramus}
 bus nostris per quodlibet argumentum, siue machinatio-
 nem, in quacumque parte vestra potestas imminuatur,
 aut a ^b vobis inde aliquid subtrahatur. ^b nobis

De supradictis vero prouinciis, vrbibus, ciuitatibus,
 opidis, castris, viculis, territoriis, ac patrimoniis, nec non
 & pensionibus atque censibus, sed potius omnia quæ su-
 perius leguntur, id est prouincia, ciuitates, vrbes, castella,
 opida, terræ, patrimonia atque insulæ, censuræ & pen-^d deest.
 siones ad partem ecclesiæ beati Petri ^d apostoli, atque pon-
 tificum in sacratissima sede illius residentium, nos inquan-
 tum possumus defensores esse ^a ^b ^c teneamur, ad hoc vt ^a tenemur,
 eam illi ditionem ad ^d vtendum atque disponendum fir-^b testamur,
 miter valeant obtinere, salua in omnibus potestate nostra ^d deest.
 posteriorumque nostrorum, secundum quod in pacto &
 constitutione ac promissionis firmitate Eugenii pontifi-
 cis successorumque illius continetur, vt omnis clerus &
 vniuersi populi Romani nobilitas, propter diuersas neces-
 sitates & pontificum irrationabiles erga populum sibi
 subiectum asperitates retundendas, sacramento se obliget,
 quatenus futura ^d pontificum electio, quantum vniuscui-^d deest.
 usque intellectus fuerit, canonice & iuste fiat, & vt ille
 qui ad hoc ^b sanctum regimen eligeretur, nemine ^d consen-^b c regimen
 tiente consecratus fiat pontifex, priusquam talem in præ-^a apostoli-
 sentia missorum nostrorum, seu vniuersæ generalitatis, fa-^c cum
 ciat promissionem pro omnium satisfactione, ac futura ^d contra-
 conseruatione, qualem donnus & venerandus spiritualis ^{riante}
 pater noster Leo sponte fecisse dignoscitur.

Præterea alia minora huic operi ^b ^c inferendum præuidi-^b c inferen-
 mus, videlicet vt in electione pontificum neque liber ne-^{da}
 que seruus ad hoc venire præsumat, vt illis Romanis, quos
 ad hanc electionem per constitutionem sanctorum pa-
 trum ^d antiqua admisit consuetudo, aliquod faciat impe-^d aliqua
 dimentum. Quod si quis contra hanc nostram ^d ^c institutio-^b c constituti-
 nem venire præsumpserit, exilio tradatur. Insuper etiam, ^{tionem}
 vt nullus missorum nostrorum cuiuscumque impeditio-
 nis argumentum componere audeat in præfatam electio-
 nem, prohibemus: nam & hoc omnimodo instituere pla-

^{b c d} speciali cuit, vt qui semel sub ^{b c d} spirituali defensione donni apostolici siue nostra fuerint suscepti, impetrata iuste vtantur defensione. Quod si quis in quemquam illorum qui hoc promeruerunt violare præsumpserit, sciat se periculum vitæ suæ esse ^{b c d} incursum. Illud etiam confirmamus, ^d vt donno apostolico iustam in omnibus feruent obedientiam, seu ducibus & iudicibus suis, ad faciendam iustitiam. Huic enim institutioni ^d hoc necessario annectendum esse perspeximus, vt missi donni apostolici, seu nostri, semper sint constituti, qui annuatim nobis renuntiare valeant, qualiter singuli duces ac iudices populo iustitiam faciant. Hanc imperialem constitutionem quomodo obseruent, qui missi, decernimus vt primum cunctos clamores, qui per negligentiam ducum vel iudicum fuerint inuenti, ad notitiam donni apostolici deferant, & ipse vnum e duobus eligat, aut statim per eosdem ^d missos fiant necessitates emendatæ, aut misso nostro nobis renuntiante per nostros nuntios a nobis directos emendentur. Hoc vt ab omnibus fidelibus sanctæ Dei ecclesiæ, ^d & ^c vestris firmum esse credatur, propriæ manus ^b signaculo hoc pactum confirmationis nostræ roborauimus, & ^c sigilli impressione assignari iussimus.

^d nuntios^d deest.

^c nostris
^b signaculo,
 & nobilium
 optimatum
 nostrorum
 subscriptionibus,
^c sigilli nostri

^d Romani
^d Erkinbaldi Maguntinensis

^d ecclesiæ apostolicæ
^d apostolicæ
^d subditus
 seruus
^d Matelinus
 Vvittemburgensis
 episcopus
 seruus

^d deest.
^d Rodonardus

^d Ioldaricus
^d Verdunensis

^d deest.
^d Ricaldi
 Faldensis

^b Fuldenis
 abbas.

^d Brucardi
^d deest.

Signum donni Henrici gloriosissimi ^d Romanorum imperatoris Augusti.

Signum ^d Erchandildi Maguntini archiepiscopi.

Signum Heriberti Colonienfis archiepiscopi.

Signum Bobonis Treuirensis archiepiscopi.

Signum Thiederici Metensis episcopi.

Ego Eberhardus Bambergensis ^d ecclesiæ episcopus ^d Romanæ sedis ^d subditus subscripsi.

Ego ^d Mazelinus Vvireceburgensis episcopus subscripsi.

Ego Vvalterius Spirensis episcopus subscripsi.

Ego ^d Ricodardus Constantiensis episcopus subscripsi.

Ego ^d Zodalricus Curiensis episcopus subscripsi.

Ego Adalbertus Basiliensis episcopus subscripsi.

Ego Hemmo ^d Vverdunensis episcopus subscripsi.

Ego Vvalter Heichstedensis episcopus subscripsi.

Signum ^d Richardi ^b Fuldenis.

Signum Arnoldi Herfendensis abbatis.

Signum ^d Bruardi abbatis.

Signum Gottifridi ducis.

Signum Beringardi ducis.

^d Signum Thiederici ducis.

Signum

^{a b c} Signum Simonis comitis.
 Signum ^d Velphonis comitis.
 Signum Cunonis comitis.
 Signum ^d Kunzadi comitis.
 Signum Ottonis comitis.
^d Signum Adilbrahtis comitis.
^d Bobonis comitis.
 Signum Frederici comitis.
 Signum Bezelini comitis.
 Signum Ezonis comitis Palatini.
 Signum Frederici camerarii.
 Signum ^{a c} Ezonis ^d in Fercore.
 Signum ^{a c d} Heunzonis pincernarii.
 Signum ^d Huzis.
^d Alimunbereger.
 Adilman.
 Adilbero.
 Ego ^{a b d} Vvicelius Alstratzburgenfis epifcopus.
 Signum ^{a b d} Ryodhois Fluuanenfis abbatis.

^{a b c} *deeff.*
^d Vulpho-
 nis
^d Conradi
^d *deeff.*
^d Boybonis

^{a c} Mezonis
^d Infertorū.
^{a c} Heimo
^d Eunponis
^d Huctis.
^d Alumnum
 Roriger.

^{a b d} *defunt.*

ANNO
 CHRISTI
 1018.

DIPLOMA
 CANVTI REGIS ANGLIÆ,

*Quo ecclesiam Saluatoris in Dorobernia omnium ecclesiarum regni
 Angligeni matrem & dominam confirmat.*

E vetusto
 codice Can-
 tuariceni.

Ego denique imperator Knuto a Christo Rege regum
 regiminis Anglici in insula potitus, audiens beneficia
 prædecessorum meorum regum, scilicet regalia priuile-
 gia, similiter cernens libertatem monasteriorum intra
 Cantiam positorum, archipræfulisque piissimi Livingi ad-
 monitione, placuit cordi amborum præsentem chartulam
 corroborare, videlicet: Ecclesia Saluatoris in Dorobernia
 sita, omnium ecclesiarum regni Angligeni mater & domi-
 na, cum omnibus ad illam pertinentibus, sit libera, nec
 quisquam hominum in ea & rebus suis aliquid iuris vel
 consuetudinis, præter archiepiscopum & monachos ibi-
 dem Deo famulantes, exigat vel obtineat: in sempiter-
 num hoc nostrum decretum inuiolabile tempore meo &
 successorum meorum, pro spe salutis æternæ, stabile per-
 feueret, his testibus quorum signa subtus annotantur.

Ego Knuto gubernator Anglici orbis propria manu confirmo.

Ego Levingus metropolitanus archipræful libenter annuo.

Ego Emma regina signo crucis confirmo.

Concil. Tom. 25.

Nn